

Ratko Zelenika

**MLADEN ČRNJAR: EKONOMIKA I POLITIKA
ZAŠTITE OKOLIŠA**

Rijeka, Ekonomski fakultet i Glosa, 2002., str. 364.

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci i Glosa u Rijeci nakladnici su sveučilišnoga udžbenika i priručnika s naslovom "EKONOMIKA I POLITIKA ZAŠTITE OKOLIŠA". Ekologija - Ekonomika - Menadžment - Politika, Rijeka, 2002. U tekst su uključeni: 32 tablice, 32 grafikona, 11 shema i 4 crteža. Poslije svakoga poglavlja nalaze se pitanja za raspravu i ponavljanje, a njih je ukupno 195. Na sva su pitanja u odgovarajućim poglavljima dani znanstveno zasnovani odgovori. Na svršetku knjige naveden je popis aktualnih korištenih bibliografskih jedinica (156 knjiga, 101 znanstvena rasprava, 21 znanstvena studija i 15 nacionalnih i međunarodnih pravnih akata). Nakon popisa domaće i strane literature navedeni su popisi ilustracija, kazala imena, pojmova i kratica.

Autor je sveučilišnoga udžbenika i priručnika s monografskim elementima dr. sc. Mladen Črnjar, sveučilišni profesor za ekonomiku, menadžment i politiku zaštite okoliša na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci. Gostujući je profesor na više fakulteta u Hrvatskoj i u inozemstvu. Do danas je objavio više od stotinu znanstvenih i stručnih djela (knjiga, rasprava, studija...). Posebno je potrebno spomenuti njegovu knjigu "Ekonomija i zaštita okoliša" (1997.). Budući da u svojim djelima obrađuje veoma aktualne probleme iz ekologije, ekonomike okoliša, menadžmenta okoliša, politike zaštite okoliša i iz drugih područja, afirmirao se u nacionalnoj i svjetskoj ekonomsko-ekološkoj teoriji.

Autorovi su zaključci, spoznaje i zakonitosti zasnovani na rezultatima znanstvenoistraživačkog rada, ali i na višegodišnjem istraživačkom iskustvu u izradi znanstvenih i stručnih studija, i na višegodišnjem iskustvu u rješavanju aktualnih problema iz ekološke zaštite, posebno s ekonomskog stajališta.

Djelo s naslovom "Ekonomika i politika zaštite okoliša", kojeg je autor, prof. dr. sc. Mladen Črnjar, kvalitetan je sveučilišni udžbenik, priručnik i vodič, koji studente, magistrande, doktorande, znanstvenike, istraživače, menadžere i stručnjake u praksi uvodi u sve tajne ekonomike okoliša, menadžment okoliša i politiku zaštite okoliša.

Prema svojoj koncepciji, kompoziciji, originalnosti, obuhvatnosti, prema brojnim novim i/ili inoviranim spoznajama i aplikativnim primjerima i rješenjima iz ekološke prakse, knjiga "Ekonomika i politika zaštite okoliša" veoma je aktualna i originalna - to je moderan sveučilišni udžbenik i priručnik s monografskim elementima. To je prvo djelo takve vrste u Republici Hrvatskoj, pa sukladno s time može biti zanimljivo i korisno brojnom čitateljstvu različitih zanimanja, zvanja i struka.

Djelo s naslovom "Ekonomika i politika zaštite okoliša" namijenjeno je studentima, magistrandima i doktorandima ekonomskih, prometnih, pravnih i drugih visokih učilišta na kojima se izučavaju ekološki fenomeni. Ono, međutim, ima i elemente priručnika za operativne i kreativne menadžere i za specijalizirane stručnjake koji na različitim razinama primjenjuju ekološka znanja, jer su u njemu navedena i obrazložena brojna i praktična ekološka rješenja.

Knjiga prof. dr. sc. Mladena Črnjara s naslovom "Ekonomika i politika zaštite okoliša" pisana je na hrvatskom književnome jeziku, a znanstveni je stil jednostavan, prirodan, odmjeren i raznolik. To su djelo recenzirali i pozitivno ocijenili: Prof. dr. sc. Joseph T. Bombelles, redoviti profesor John Carroll University, Cleveland, SAD. Prof. dr. sc. Ratko Zelenika, redoviti profesor Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Prof. dr. sc. Ivo Žuvela, redoviti profesor Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci, emeritus.

Djelo autora prof. dr. sc. Mladena Črnjara s naslovom "Ekonomika i politika zaštite okoliša" ima osam međusobno povezanih dijelova.

U prvom dijelu, Uvodu, navedeni su problematika i predmet istraživanja, svrha i ciljevi istraživanja, namjena djela, a zatim je obrazložena njegova struktura.

U drugom dijelu s naslovom "Suvremeni ekološki problemi" autor elaborira aktualne ekološke probleme, uzroke i posljedice onečišćenja okoliša, i definira znanost o zaštiti okoliša.

Treći dio ima naslov "Znanstveno-teorijske osnove ekonomike okoliša". Nakon obrazloženja glavnih obilježja ekonomike okoliša, autor je posebnu pažnju posvetio mikroekonomskim aspektima ekonomike okoliša (tj. utvrđivanju vrijednosti ekoloških dobara, ekološkim eksternalijama, ekološkim troškovima i sl.), vrednovanju okoliša i procjeni ekoloških šteta (tj. utvrđivanju gospodarske vrijednosti okoliša i metodama vrednovanja okoliša i ekoloških šteta i sl.).

U četvrtom dijelu pod naslovom “Teorijsko-analitičke osnove menadžmenta okoliša” autor je posvetio posebnu pažnju ovim tematskim jedinicama: menadžment obnovljivih prirodnih resursa, menadžment neobnovljivih prirodnih resursa, zaštita zraka, zaštita tla i zaštita vode.

Autor, prof. dr. sc. Mladen Črnjar, posvetio je primjerenu pozornost petome dijelu koji nosi naslov “Ekološki održivo gospodarstvo (od teorije do prakse)”. U tome dijelu, nakon općenitih spoznaja o gospodarstvu i okolišu, autor na suvremeni način elaborira ekološki održivi razvitak (tj. bitna obilježja održivoga razvitka, ekonomsko-ekološke temelje održivoga razvitka i održivi razvitak kao politički i društveni proces) i poduzeće i održivi razvitak (tj. novu ulogu poduzeća u zaštiti okoliša, glavna obilježja ekološki usmjerenoga menadžmenta poduzeća, integralni menadžment kvalitete i okoliša i sl.).

“Temeljna obilježja politike zaštite okoliša” naslov je šestoga dijela. U tome je dijelu autor sustavno obradio četiri aktualne teme: općenito politiku zaštite okoliša (tj. nastanak, razvitak, ciljevi, načela, nositelji, sredstva i programi i kriteriji vrednovanja politike zaštite okoliša), instrumente (mjere) politiku zaštite okoliša (tj. regulacijske, samoregulacijske i ekonomske instrumente te institucionalne mehanizme), financiranje zaštite okoliša (tj. o izvorima i financiranju zaštite okoliša u Hrvatskoj) i provedbu politike zaštite okoliša (tj. politiku zaštite okoliša u razvijenim državama, u državama u razvoju, u tranzicijskim državama i u Hrvatskoj).

U sedmom dijelu s naslovom “Međunarodna politika zaštite okoliša” autor je utvrdio dvije značajne teme: osnovne značajke međunarodne politike zaštite okoliša (tj. ciljeve, načela i nositelje međunarodne politike zaštite okoliša i međudnos globalizacije, međunarodne trgovine i zaštite okoliša) i politiku zaštite okoliša u Europskoj uniji (tj. razvitak, učinkovitost i perspektive zaštite okoliša u Europskoj uniji).

U posljednjem, osmom dijelu s naslovom “Turizam i zaštita okoliša” autor je posebnu pažnju posvetio suvremenim trendovima u razvitku turizma i utjecaju turizma na okoliš.

Autoru ovoga vrijednoga i za čitatelje veoma korisnoga sveučilišnoga udžbenika i priručnika, prof. dr. sc. Mladenu Črnjaru, poželimo još mnogo napisanih i objavljenih djela.

MLADEN ČRNJAR: ECONOMICS AND POLITICS OF ENVIRONMENT PROTECTION

Summary

In this university textbook and manual, the first of its kind here, the author deals with and describes in a systematic, simple and scientific manner, numerous current ecological phenomena especially economic, as, for example: causes and repercussions of a polluted environment; basic characteristics of environmental economics; appraisal of ecological damage; protection of air, soil and water; management of natural resources; interrelationship of economy and environment; interrelationship of a company's business and sustainable development, policy instruments of environmental protection, financing and implementation of environmental protection policies, international environmental protection policies; interrelationship of tourism and protection of the environment.